

PWYLLGOR	PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO
DYDDIAD	28 TACHWEDD 2024
TEITL	GWEITHREDU PENDERFYNIADAU Y PWYLLGOR
PWRPAS YR ADRODDIAD	CYFLWYNO DIWEDDARIAD AR WEITHREDU PENDERFYNIADAU BLAENOROL Y PWYLLGOR
AWDUR	DEWI MORGAN, PENNAETH CYLLID
GWEITHREDIAD	ER GWYBODAETH

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw rhoi amlinelliad o sut mae adrannau'r Cyngor wedi ymateb i benderfyniadau'r Pwyllgor Llywodraeth ac Archwilio, fel bod modd i'r aelodau gael sicrwydd fod eu penderfyniadau yn cael sylw.
- 1.2 Mae hyn yn cyfrannu at roi sicrwydd i'r aelodau fod trefniadau llywodraethu'r Cyngor yn gweithredu'n effeithiol.
- 1.3 Mae'r eitem hon yn gyfle i holl aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried y penderfyniadau a wnaed. Lle mae'r weithrediad wedi ei gwblhau, neu lle nad oedd gweithrediad pellach yn angenrheidiol, mae'r llinell yn cael ei dynnu o'r tabl ar ôl i'r Pwyllgor ystyried y mater.

2. PENDERFYNIADAU ERS SEFYLDU'R CYNGOR NEWYDD (MAI 2022)

Cyfarfod 9 Chwefror 2023

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
DIWEDDARIAD AR ADRODDIADAU SYDD WEDI EU CYHOEDDI YN DDIWEDDAR GAN ARCHWILIO CYMRU	<ul style="list-style-type: none">• Derbyn yr adroddiad ac ymateb y rheolwyr i argymhellion 'Trefniadau ar gyfer ymateb i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021• Cyflwyno adroddiad ymhen 6 mis i ddiweddarau'r Pwyllgor ar drosglwyddo swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru i is-bwyllgor grymusol Cydbwyllgor Corfforedig y Gogledd fel bod modd symleiddio llywodraethu ac osgoi dyblygu rhwng y ddau gorff• Derbyn yr adroddiad ac ymateb y rheolwyr i argymhellion "Diweddariad ar Gynnydd Datgarboneiddio"	O safbwynt trosglwyddo swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru i is-bwyllgor grymusol Cydbwyllgor Corfforedig y Gogledd, mae'r cynllun yn symud yn ei flaen ar lefel rhanbarthol. Y dyddiad targed trosglwyddo bellach yw 1 April 2025.

Cyfarfod 5 Medi 2024

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
<p>GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R CYNGOR</p>	<p>Derbyn cynnwys yr adroddiad. Nodyn: Ychwanegu i'r daflen penderfyniad:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bod angen cynnal sesiwn gwybodaeth ar y maes digartrefedd i aelodau'r Pwyllgor ddeall y maes yn well ac i ddeall y rhesymau pam fod costau yn y maes mor uchel Dymuniad y Pwyllgor i dderbyn hyfforddiant Ffordd Gwynedd 	<p>Mae gwaith yn mynd rhagddo i adnabod a llunio sesiynau gwybodaeth. Y bwriad oedd eu cynnal yn ystod hydref 2024 ond ma'e'n debyg y byddant bellach yn digwydd yn gynnar yn 2025.</p>
<p>DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL CYNGOR GWYNEDD AR GYFER 2023/24</p>	<p>Derbyn yr adroddiad. Cymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac argymhell fod Arweinydd y Cyngor a'r Prif Weithredwr yn ei arwyddo</p> <p>Nodyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Angen ail ystyried sgôr tebygolrwydd Cyfreithlondeb Angen ystyried adolygu'r cwestiynau ac addasu'r ddogfen i fod yn eglur i drigolion Gwynedd - er yn cydymffurfio â chanllawiau CIPFA, awgrym i ystyried cyfuno gyda'r asesiad o drefniadau llywodraethu sydd wedi ei gynnwys yn Hunanasesiad Cyngor Gwynedd i osgoi dyblygu gwaith 	<p>Mae'r sgôr Cyfreithlondeb wedi cael ei ystyried gan y Grŵp Llywodraethu (gan gynnwys y Swyddog Monitro) sydd wedi dod i gasgliad fod y sgôr presennol yn briodol.</p> <p>Bydd arddull y dogfen yn cael ei ystyried wrth baratoi Datganiad 2025.</p>
<p>ARCHWILIO Cymru – DIWEDDARIAD CHWARTER 1</p>	<p>Derbyn yr adroddiad. Nodyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gwaith Archwilio Perfformiad 'Prosiect Lleol – Gwastraff ac Ailgylchu' – angen pwysu i gadarnhau'r amserlen 	<p>Rhagwelir y bydd cadarnhad os bydd y gwaith yn mynd yn ei flaen a'i peidio yn niweddariad Chwarter 2.</p>
<p>ADRODDIAD PERFFORMIAD BLYNYDDOL AC HUNANASESIAD (drafft) CYNGOR GWYNEDD 2023/24</p>	<p>Derbyn yr Adroddiad Perfformiad Blynyddol a'r Hunanasesiad Drafft 2023/24.</p> <p>Nodyn:</p> <ol style="list-style-type: none"> Angen ystyried trefniadau ymgynghori priodol i'r dyfodol i sicrhau mewnbwn trigolion Gwynedd yn y broses Angen cynnwys y Pwyllgor yn gynharach yn y broses – awgrym i gynnal gweithdy gyda'r Aelodau fel bod y Pwyllgor yn cael mewnbwn a gwell cyfle i gynnig argymhellion Wrth gyflwyno data – angen sicrhau eglurhad llawn e.e, osogi categorïau ieithyddol mewn ysgolion uwchradd Cynyddu Cyflenwad o Dai i Bobl Leol - angen amlygu'r effaith ac nid y nifer yn unig <p>Prosiectau Gwynedd Yfory</p>	<p>1.Mae bwriad i gymeryd rhan yn yr Arolwg Preswylwyr Cenedlaethol sy'n cael ei gydlynu gan Data Cymru a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn fuan yn ystod 2025, gyda unrhyw adborth yn bwydo i mewn i hunanasesiadau yn y dyfodol.</p> <p>2. Gwaith yn mynd rhagddo i geisio adnabod y ffordd orau i gael mewnbwn gan y Pwyllgor yn gynt yn y broses.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Moderneiddio Adeiladau ac Amgylchedd Dysgu - ychwanegu bod arolygiad RAC wedi ei gynnal • Hyrwyddo Llesiant Plant a Phobl Ifanc - ychwanegu bod cynlluniau / ymgyrchoedd yn eu lle gan yr Adran Addysg i wella presenoldeb disgyblion • Ymestyn Cyfleoedd Chwarae a Chymdeithasu – ychwaegu cefnogaeth arainnol ychwanegol gan y Cyngor i Ganolfannau Bwy'n Iach – hyn wedi bod yn benderfyniad positif 	<p>3. Y fersiwn drafft a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi ei haddasu ar gyfer ei chyflwyno i'r Cabinet a'r Cyngor Llawn er mwyn rhoi eglurhad llawn.</p> <p>4. Bydd hyn yn digwydd ar lafar wrth gyflwyno'r adroddiad i'r Cabinet a'r Cyngor Llawn.</p>
BLAEN RAGLEN Y PWYLLGOR	<p>Derbyn y Rhaglen waith ar gyfer Medi 2024 - Medi 2025.</p> <p>Nodyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ystyried pryd fyddai'n addas adolygu Rhaglen Waith Hunanasesiad y Pwyllgor 	I'w drafod yng nghyfarfod 16 Ionawr 2025.

Cyfarfod 10 Hydref 2024

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
<p>MATERION BRYS -</p> <p>1. Pryder am y risgiau uchel sydd ynghlwm a heriau cyfreithiol yn erbyn y Cyngor.</p> <p>2. Tynnu sylw bod dwy sedd wag yn parhau ar y Pwyllgor</p>	<p>Cais i'r Cadeirydd drafod y pryderon gyda'r Pennaeth Cyllid fel bod modd i Aelodau'r Pwyllgor gael dealltwriaeth well o drefniadau'r Cyngor</p>	<p>Mae Cadeirydd y Pwyllgor wedi cysylltu gyda'r Prif Weithredwr i gyfathrebu pryderon am faterion risg, a ffyrdd o rannu gwybodaeth gyda'r aelodau lleyg. Rydym wrthi'n sefydlu dyddiad er mwyn i'r aelodau lleyg gwrdd â'r Prif Weithredwr, Cyfarwyddwr Corfforaethol, Swyddog Monitro a'r Pennaeth Cyllid.</p>
GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R CYNGOR	Derbyn cynnwys yr adroddiad	Dim gweithrediad pellach.
ARCHWILIO CYMRU: GOFAL BRYS AC ARGYFWNG: 'LLIF ALLAN O'R YSBYTY – RHANBARTH GOGLEDD CYMRU'	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn cynnwys yr adroddiad • Cyflwyno diweddariad ar yr argymhellion ymhen 12 mis 	Disgwylir diweddariad ymhen 12 mis.

<p>CYNNYRCH ARCHWILIO MEWNOL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad • Darganfyddiadau Archwiliadau Gwasanaethau Cartrefi Preswyl (Plas Pengwaith, Llys Cadfan a Plas Hafan) i'w cyfeirio i'r Grŵp Gwella Rheolaethol. <p>Enwebwyd Carys Edwards, Rhys Parry, Cyng Angela Russell, Cyng Meryl Roberts a'r Cyng Ioan Thomas fel Aelodau i'r Grŵp Gwella Rheolaethol gyda gwahoddiad i'r Cyng Beth Lawton (Cadeirydd Pwyllgor Craffu) a'r Cyng Dewi Jones (Is-gadeirydd Pwyllgor Craffu Gofal) i arsylwi. Petai materion yn codi o'r Grŵp Gwella Rheolaethol fydd angen sylw pellach, byddant yn cael eu cyfeirio i'r Pwyllgor Craffu Gofal</p> <p>Nodyn: Archwiliad Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth – cais i ystyried bod gofynion Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 yn cael sylw'r Pwyllgor – y Pwyllgor i dderbyn adroddiad blynyddol yn nodi Trefniadau'r Cyngor i ymdrin â materion Rhyddid Gwybodaeth</p>	<p>Cyfeirwyd tri cartref preswyl sef Plas Pengwaith, Llys Cadfan a Plas Hafan i'r Gweithgor Gwella Rheolaethau yng nghyfarfod Hydref - mae'r Gweithgor wedi cyfarfod ar 6 Tachwedd 2024 a bydd adroddiad yn mynd gerbron y Pwyllgor heddiw.</p>
<p>CYNLLUN ARCHWILIO MEWNOL 2024/25</p>	<p>Derbyn yr adroddiad</p>	<p>Dim gweithrediad pellach.</p>
<p>TROSOLWG ARBEDION: ADRODDIAD CYNNYDD AR WIREDDU CYNLLUNIAU ARBEDION</p>	<p>Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau perthnasol yng nghyswllt y Trosolwg Arbedion</p> <p>Nodyn: Llunio tabl i'r dyfodol sydd yn gwahaniaethu rhwng y sefyllfa hanesyddol a'r sefyllfa ddiweddaraf fel bod bodd adnabod risgiau i'r sefyllfa gyfredol</p>	<p>Dim gweithrediad pellach.</p>
<p>RHAGLEN GYFALAF 2024/25 – ADOLYGIAD DIWEDD AWST</p>	<p>Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau yng nghyswllt rhaglen gyfalaf y Cyngor</p>	<p>Dim gweithrediad pellach.</p>
<p>CYLLIDEB REFENIW 2024/25 ADOLYGIAD DIWEDD AWST 2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau yng nghyswllt cyllidebau'r Cyngor a'i adrannau • Cytuno gyda'r argymhelliad i'r Cabinet: • Trosglwyddo £1,868k o danwariant ar gyllidebau corfforaethol i Gronfa Cefnogi Strategaeth Ariannol y Cyngor <p>Nodyn: Gwaith sydd wedi ei gomisiynu gan y Prif Weithredwr i gael gwell dealltwriaeth o</p>	<p>Y Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol yn adrodd i'r Pwyllgor 28/11/24 i roi diweddariad ar y gwaith o edrych i fewn i'r gorwariant yn yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant.</p>

	orwariant eithriadol gan yr Adran Oedolion lechyd a Llesiant: cais i'r Cabinet herio beth yw amserlen y gwaith yma – angen sicrwydd bod y gwaith yma yn ei le i osod cyllideb	
DIWEDDARIAD CHWARTEROL RHEOLAETH TRYSORLYS	Derbyn yr adroddiad er gwybodaeth	Dim gweithrediad pellach.
CYDBWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD - SEFYDLU IS-BWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO	<ul style="list-style-type: none"> • Enwebu'r Cynghorydd Ioan Thomas i wasanaethu ar Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cydbwyllgor Corfforedig y Gogledd • Enwebu'r Cynghorydd Richard Glyn i weithredu fel dirprwy i wasanaethu ar Is Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cydbwyllgor Corfforedig y Gogledd • Enwebu Carys Edwards (Cadeirydd Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Gwynedd) i'w hystyried i wasanaethu ar Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cydbwyllgor Corfforedig y Gogledd 	Dim gweithrediad pellach.
BLAEN RAGLEN Y PWYLLGOR	Derbyn y Rhaglen waith ar gyfer Tachwedd 2024 - Hydref 2025	Dim gweithrediad pellach.

3. ARGYMHELLIAD

- 3.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried cynnwys y tablau uchod a chynnig unrhyw sylwadau.